

V Trstu:

V 3. volilnem redu je izvoljen Nabergoj s 1103 glasovi (glej dopis „iz Trsta“).

Na Štajarskem:

Herman je izvoljen z 282 glasovi, Ploj jih je dobil 7, grof Wurmbrand 65. Nemški konservativci so zmagali razen Lichtensteinerja, ki je propal proti Kūbecku.

Dr. Vošnjak je moralično popolnoma propadel, čeravno je pri ožji volitvi s Kosarjem z malo glasovi, zmagal. Tako-le je bilo: Kosar je dobil skupaj 142 glasov, Vošnjak 87, Žnideršič 57. — Pri ožji volitvi pa je Kosar dobil 138, Vošnjak 150 glasov. Pri ožji volitvi je tedaj Kosar zgubil 4 glasove, Vošnjak pa jih je pridobil 63, med njimi 51 nemškutarških (Žnideršičevih) po takem bo Vošnjak na Dunaji zastopal „liberalne“ Slovence in nemškutarje. Sramota takemu slovenskemu poslancu, ki mu morajo nemčurji pomagati!

Častitim volilcem

kmečkih volilnih okrajev na Kranjskem.

Po končani volilni bitvi se obračamo do Vas, častiti volilci, dragi bratje, možje slovenski, — ki ste nepremakljivo stali za našo zastavo: „za vero, dom, cesarja!“ — ki ste se povsod junaško bojevali, kakor nikdar še pred, zoper domačega in ptujega nasprotnika našega naroda. Hvala, slava Vam!

Sijajna, pogumna zmaga Gorenjskega okraja z zlatimi črkami vpisana bode v našo zgodovino, — pa tudi sad njen bo daleč presegal meje naše domovine.

Ne manj slavna je zmaga Ljubljansko-vrhniškega, Litijsko-zatiškega in Ribniško-laškega volilnega okraja.

Pa tudi Vi vrli Notranjski in Dolenjski volilci, ki ste po neugodnosti volilnega reda in po naprošenih razpornikih zapeljanim domačinom nasproti pri volitvi v manjšini ostali, — niste premagani, — poštenjaki ste, ker bojevali ste se pošteno, in neustrašeno za svetinje našega naroda.

Še enkrat Vam, junaški volilci, izrekamo presrečno zahvalo, — živili! slava Vam!

Izvrševalni odbor „Slovenije“ za volitve
na Kranjskem.

V Ljubljani 17. oktobra 1873.

Častitim mojim volilcem!

Počastili ste me 16. dne t. m. s Svojim zaupanjem in me volili za Svojega zastopnika v državni zbor.

Ker mi ni bilo mogoče na vseh treh krajih, v katerih se je v enem dnevu volitev vršila, pričujočemu biti in Vam svojo zahvalo ustmeno izreči, zato me veže dolžnost, to z očitnim tem pismom storiti.

Pod častitljivo starodavno slovensko zastavo: „vse za vero, cesarja, domovino!“ sem imel čast od Vas, možje iz Litije in Zatičine, z drugimi okraji vred že večkrat zaporedoma za deželnega poslanca izvoljen biti; med nami se je toraj že stara zaveza vnovič potrdila. Vam pa, možje, kateri ste me zdaj v prvič volili, zagotavljam, da, kakor nikdar nisem, tako nikdar ne bodem ne za las odstopil od edino pravega gesla, pod katerim se voditelji slovenskega našega naroda borujejo za svetinje njegove. Če pa slovenski brezverci hočejo svet slepiti, da „vera ni v nevarnosti“, inče trdijo: „mi nismo zoper vero“, mi pa vendar vidimo in beremo vsaki dan, da „svobodo“ iščejo edino le v napadu na vero in du-

hovne, je to prav tako, kakor je Turk nekdanj pridušal kristijana: „ne boj se, brate, ne boj se“, pa mu je v tem hipu glavo odrezal! — Tudi v eno mer hvalisati republiko, ne kaže globokega monarhičnega čutja. Ali „na zdravje“ piti domovini in upiti: „živela domovina!“ — za-njo pa družega nič delati kakor nasprotovati mnogozasluženim našim rodoljubom in povsod seme razpore sejati, je morebiti to domoljubje novoersko? — Da se, častiti možje, niste dali motiti zavratnemu rovarstvu, pokazali ste s tem, da moje prepričanje je tudi Vaše prepričanje, in zato bodi Vam prisrčna hvala in zahvala!

Rakovnik 19. oktobra 1873.

Jožef grof Barbo.

Mnogovrstna novica.

* Okoli Maribora in sploh po Slov. goricah — piše „Slov. Gosp.“ od 16. oktobra — zdaj marljivo berejo po vinogradih. Voz za vozom pelja dobrega mošta v mesto. Mošt je sladek in močen, gospodarji ga cenijo 90—120 gold. štrtinjak. Vendar kupovalcev se malo glasi. Novcev pomanjkuje. Tudi iz Pišečkih goric se nam poroča, da so z branjem prav zadovoljni.

Naši dopisi.

Trst 17. okt. — Slava Tržaškim okoličanom in Tržaškim Slovincem! — tako doni zdaj hvala zmagonosnim okoličanom, kateri so 16. dne t. m. z volitvijo g. Nabergoja pokazali, da v edinosti je moč. Izvoljen je bil z 1103 glasovi proti židovskemu lahonskemu kandidatu, kateri je le 356 glasov vjel od židov. Lahoni so imeli agitatorjev z obilnimi novci na razpolagi, med tem ko so Slovenci brez solda, s pošteno besedo svojim prijateljem prigovarjali, voliti domačina in dobro jim znanega poštenjaka. Imeli bomo tedaj okoličani svojega zastopnika v državnem zboru. Lahone to strašno jezí. Že je njih „Cittadino“ ščuval, da bo Tržaško mesto po klerikalcu zastopano, ki ne ume nič. Poznamo vas tiče po petji. Rovarska klika bi rada enega svojih v Beč poslala, da bi ondi pomagal ustavovercem Slovane tlačiti! Zato so hujskali okoličane, naj ne poslušajo duhovnov, naj volijo moža, kateri vsako leto ubogim kaj dà in ki je poslal v Skedenj, kjer ravno kolera razsaja, 100 gold., da jih dadó ubogim; al okoličani so jim možato odgovorili, da poznajo nakane lahonov. Zato živili Tržaški okoličani! Živio naš poslanec g. Nabergoj!

Iz Istre 17. okt. (Volitev v Kopru) imeli smo 15. vinotoka. Izmed 76 volilcev volilo jih je 71. Kandidata sta bila dva: Poreški škof Dobrila, ki se je po svojih prelepih lastnostih povzdignil iz največega uboštva do prve v Istri časti, ki se je pokazal povsod in vsaki čas pravega domoljuba, ki žrtvuje vsako leto nad 1000 gld. za uboge kmetiške učence, da bi po njih spravil v boljše stanje svojo po lahonih tlačeno, zapuščeno domovino, — Dobrila, ki zamore edini izmed vsih Isterskih kandidatov reči: „moje življenje je moj program“; drugi kandidat pa je bil g. Polesini, od katerega ne znamo drugo nego to, da je rojen marquis in bogataš in da Slovane, vero in cerkev zaničuje. Vsak pameten človek bo rekel: no, izmed teh dveh je gotovo Dobrila dobil vse glasove. Temu pa ni tako, zakaj Dobrila je dobil 33 glasov, Polesini pa 38. Temu pa se ni čuditi, temveč mi se čudimo, da pri tako nesramni agitaciji in pri takem sleparstvu je vendar Dobrila še dobil toliko glasov. Kakor zajčarji so lovili brižne naše kmete, stiskali jim roko, obljubovali

zlate gradove: mladi dr. Gambini, ki nas prav po paragrafi molze; kožar Kobol, ki se je spravil tudi na človeške kože; jednooki Basseggio, ki bi vendar moral pomisliti, da ima kruhek v „pio istituto Grisoni“; stari polentar Zorzi Basseggio, ki je danes v prvič pokazal, da je pravi „avstrijski vitez“ s tem, da uboge ljudi zapeljuje; mladi Peter Madonizza, doktor z laško diplomom, ki je kakor Kajfa II. dobro pogostil in z buteljami napojil naše preslepljene Buzetske volilce, ki so za skledo leče prodali svojo domovino, tako, da jih bodo v grobih proklinjali njih lastni sinovi. Ali vse to naj bo; vsaj znamo, kako se tudi drugod agituje. Al čudi se sleparstvu presvitljena Avstrija 19. stoletja; tajnik čisto slovenske, Pomnjanske županije g. Petris, ne samo da ni poslal v prvotnih volitvah potrebna in postavna povabila, temuč, čuj Evropa! tudi na dan volitve v Kopru je pre naredil nekemu poznanemu kmetu volilni listek in mu pritisnil pečat c. kr. glavarstva, brez da bi to znal g. glavar, ki je ravno zdaj nevarno bolan!!! Kakor je omenjeni agitator, ki živi od slovenskih žuljev, pre naredil en listek, jih je utegnil pre narediti tudi 20, kateri so nosili častno ime Dobrila. Kdo nam je porok, da ni tega storil? In take gade ti brižen kmet rediš na svojih prsih!! Kdaj boš vendar spoznal, kdo je tvoj pravi prijatelj, a kdo tvoj pravi krvopija?! — Toliko za danes. Nisem bil volilec, al vse to sem dobro videl.

Iz Goriškega 3. okt. *) — Da se tudi med nami Slovenci nahajajo novoerci ali prav za prav brezverci, ki ves trud, vse prizadevanje in žrtovanje najvrednejših rodoljubov, ki v novi neverski rog ne trobijo, na vso moč psujejo, to je grdota in hudobija nezmerna. Žalibog, da na Štajarski slovenski zemlji je par Kranjcev in par Štajarcev, okuženih od nemškega brezverstva, začelo rovat zoper lastno kri in podirati vse, kar se je dozda zidalo, narodu koristnega in dobrega, novega pa nič zidati. Ako ne bo dobri Bog koj pomagal, bati se je, da bi mi in mladiči naši preveč vzroka ne imeli, peti žalostinko „starega Kranjca“:

Kaj doživel sem na sveti?
Bog se smil', kaj se godí!
Vsak po svoje 'če živeti,
In norosti konca ni!

Ker so zdaj sila tehtne volitve pred durmi, treba bi bilo složno delati. Če je že nespametno roke križem držati, bilo bi pravo izdajstvo domovine, ako razpor v lastni hiši stopi na mesto sloge. Nemčuhi in svoboduhi na vse kriplje agitujejo za svojo stranko, ali jim mi hočemo mirno roke podati, da nas zvežejo, in jim še pomagati, da nam okovejo verige? Da se mladi in stari Nemci ravsajo in kavsajo, to ni toliko čudno, kajti pri njih so mnoge vere; al da je na Slovenskem, ker smo sami katoličani, taka kriza, to je vendar prežalostno. Nad vse grdo je pa, da nekateri naši kričijo: „farja“ ne v zbor! Prašal bi jih: kdo je v Goriškem parlamentu prvi slovenski govoril? Ali ne rajni Kafol, duhovnik? Kdo je Einšpieler? Koliko pa ima Slovenija boljših rodoljubov, kakor je Kosar? Vprašal bi, kateri Kranjski poslanci duhovnega stanú so narodu nezvesti postali? Pa še samo to bi vas svoboduhe prašal: kateri nemci so nam Slovanom prijazniši: ali klerikalni Tirolci? ali liberalni Štirci in Korošci? — kateri so nam pravičnejši? — Odgovorite!

Domoljub, neduhoven.

Gornji grad na Štajarskem 12. sept. (Poslano.)
V 233. listu „Slov. Nar.“ nek hudoben in pa neumen pisar „od zgornje Savine“ napada Gornjegradskega oskrbnika

in gozdarsko gospodarstvo. Ne njemu, ampak častitemu občinstvu razjasnim sledeče.

Kar se opustošenja Gornjegradskih gozdov, posebno tekočega leta tiče, oskrbnitvo pričakuje mirno c. k. gozdarsko komisijo. Ako je oskrbnitvo mesto dosedanjega škodljivega nerednega sekanja (Plänterhieb) vpeljalo redni golosek (Kahlhieb) zaradi lažjega kultiviranja lahko sodijo izvedenci, ali je mogoče, da bi se tolika napaka v gozdnem gospodarstvu zgoditi mogla, če se je to leto okoli 30 oralov lesa posekalo, kakor „Narodov“ članek svetu raznaša? Če tudi bi se pri 12.000 oralih gozda vsako leto 120 oralov drevja posekalo, ne smelo bi se še pri 100letnem sekanju to opustošenje imenovati. Številki 40.000 in 15.000 gold. ste pa tako pretirani, da se jej vsak človek zdrave pameti čudi, komur je stvar znana; ko bi pisar „Narodovega“ članka številke za 2/3 znižal, še bi bilo prenapeto! Da je oskrbnitvo zaradi pre narejene in povešane Gornjegradске in Vrbovske žage, kakor tudi zaradi tega, da lesa zaradi slabe cene ne prodaja več v spodnjih krajih, ampak v Trst, ceno za štirikrat od poprej povikšalo, jezi to, — se ve da — tukajšnje kupce; al oskrbnik stori le svojo dolžnost, ako si prizadeva dohodke grajščine povzdigniti.

Jožef Bičman, oskrbnik.

Iz Postojne 16. okt. (Po volitvi.) Akoravno je c. k. okrajni glavar Postojnski z vsemi c. k. uradniki v Ipavi, Bistrici in Senožečah, na Št. Petru z Zabred-om et komp. zelo upljivo delal na prvotne volilce, bili smo danes pred volitvijo vendar popolnoma na trdnem za Hohenwarta. Tudi vsi oni, kateri so se na Št. Petru in drugod podpisali „antikristu“ za Razlaga, zastavili so rodoljubom besedo, da hočejo vsakako Hohenwarta voliti in svoj volilec je, kakor pooblastnica veleva, imel listek vsaki z imenom „grof Hohenwart“; bilo je za Hohenwarta 67 volilcev. A potem, ko so bila vrata od volišča po učitelju Pini-u, katerega nemškutar Demšar „komedijanta“ imenuje, obstražena, bil je vhod k volišču Hohenwartovcem odrezan, Razlagovci so pa smeli ven in notri hoditi. Al volitev ni bila z listki, ampak ustmeno; zdajci so Polde Dekleva, c. k. dr. Kraus, c. k. Albert Gertscher, kaplan „Žan“, Pikec iz Slavine posebno pridno volilcem na uho šepetali Razlaga in naše tako zmešali, da niso vedeli, koga voliti, kajti nekateri so, ki so že imé „Hohenwart“ izrekli, pa potem „Razlaga“ volili. In s takim manevrom smo zgubili 40 glasov za Hohenwarta. — Po volitvi so se Razlagovci k obedu pri oni gospej združili, katera slovi za hudo nemškuto, Hohenwartovci pa v Lavrenčičevi krčmi. Neizmerno veselje pa je tu nastalo med rodoljubi, ko je telegram iz Kranja nenadoma došel z novico, da je v Gorenjski skupini Hohenwart skorej enoglasno izvoljen. Zdaj pa napitnic na našega dr. Poklukarja, kateri je velikodušno svoje mesto grofu Hohenwartu odstopil, na vrle brate Gorenjce, kateri so nam našega slavnega rojaka izvolili, in na grofa Hohenwarta ni bilo ne konca ne kraja. No „Narodovci“! kje boste zdaj sebičnost iskali: pri dr. Bleiweisu in dr. Costi, katerima je, po Vaše rečeno, dr. Poklukar privrženec, ali pa pri onemu, katerega je grof Hohenwart kot bivši minister za deželnega glavarja imenoval, pa se mu je zdaj s kandidaturo nasproti postavil?! Je li to lepo? Bratje Notranjci! vzemite pepela v desno roko, potresite si čela in vpognite se vrlim bratom Gorenjcem in velikodušnemu dr. Poklukarju. Mnogo silnih surovosti smo danes od nekaterih iznorelih Razlagovcev doživeli, a mirno jih pretrpeli. Ako se nam bo potrebno zdelo, hočemo o njih prihodnjič govoriti.

*) Zavoljo mnogega gradiva sicer zakasnjeno, pa vendar še potrebno. Vred.

Iz Postojne 21. okt. — Kakošne agitacije se vladna in nemčurska stranka poslužujeta, da bi tukajšnji volilci 23. dne t. m. njunega kandidata dr. Suppana v državni zbor volili, naj, na stran pustivši vsa druga agitatorska slepila, povemo le sledeče: C. kr. okrajno glavarstvo, namesti da bi, kakor je zmirom navadno bilo, izkaznice in glasovnice, po županiji volilcem izročiti dalo, izročilo jih je slugi c. k. davkarije, da jih je včeraj volilcem raznašal. Ž njim so pa skoro isti čas od hiše do hiše hodili g. Gertscher, c. k. sodnijski pristav s službeno kapo, dr. Deu in Matevž Vadnjal. Tudi zoper voljo — povsod pa proti lastnemu prepričanju volilcev — se je na izkaznice zapisavalo, da volijo dr. Suppana za poslanca v državni zbor, prečrtaje prazni prostor lista, da ni mogoče družega imena zapisati. — Da pri takem početju ni upanja na zmago narodnega našega kandidata dr. Coste, se samo po sebi razume. Ali pa je tako delo dopuščeno, naj svet sodi! Mi bomo protestovali.

Iz Kostanjevice na Dolenskem. (Poslano. — Konec.) Kar se tiče očitanja „Narodovega“ dopisnika o duševni zapuščeni našega kraja, in kako pri nas duhovščina z ubogim narodom počenja, o tem bi ga lahko zavrnila na družbo sv. Mohora, ki ravno v naši mali fari šteje največ udov izmed vseh po številu duš tudi 2- do 3krat večih fará naše (Leskovške) dekanije; lahko bi mu naznanila nekaj naših farmanov kot udov katoliškega kakor tudi katol.-političnega društva in slovenske Matice. Naši farmani berejo in sicer precej pridno tudi „Besednika“, „Vertec“, „Brenceljna“, „Slov. Gosp.“, „Novice“, „Danico“, tudi nov časopis „Slovenec“ je naročen v 8 iztisih. Več od 2000 knjig in knjižic in sicer za stanovitno izšlo je le iz mojih (kaplanovih) rok med pristo ljudstvo in to za čas mojega še ne 5letnega tukajšnjega pastirjevanja. Kdo, prašam, je li tukajšnjim farmanom preskrbel tudi novih panjev, boljših poljskih in potrebnih gozdnih semen itd.?

Navedela bi v zavrnitev „Narodovega“ dopisnika, kako tukajšnja duhovščina z ubogim ljudstvom počenja, lahko tudi to, da ravno letošnje leto je kaplanu po sl. c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v imenu vis. c. kr. ministerstva za kmetijstvo došlo dvoje pohvalnih pisem za različna kmetijstvo zadevajoče prizadetja. Sploh pa bi zamogla imenovanega „Narodovega“ dopisovalca vprašati (ako bi nama njegova lažnjivost in obrekljivost le preveč znana ne bila), naj nama pové le eno zanikernost ali nalaščno zamudo duhovskih dolžnosti za čas najinega tukajšnjega pastirovanja (župnikovega že čez 18, kaplanovega pa skoraj 5letnega)?

Kako neresnična je trditev tega „Nar.“ dopisovalca, da se le ondi napravljajo tako imenovane konečne šolske preskušnje in sicer „učitelju na kvar“, kjer v šoli še kak duhoven (po „Nar.“ dopisovalcu „črni pravničar“) gospodari, sleherni vé. — Na očitanje neskrbnosti za krščansko izrejo mladine odgovarjava, da ravno skrb za resnično krščansko izrejo, naložila nama je v sv. dolžnost, se očitnemu pohujšanju naravnost zoperstaviti. Ista skrb naklonila je kaplana kot kateheta šolsko mladino, akoravno bolehnega, prostovoljno in brezplačno še po 2 uri vsaki četrtek podučevati, kar je od binkošti do konca leta trpelo.

Kdo li bi se tu ne spominjal, kako bobneče je nekdo v „Slov. Narodu“ popisoval letošnjo konečletno šolsko preskušnjo na Raki, kjer gotovo noben „črni pravničar“ v šoli ne gospodari. — Kako pa tudi Kostanjeviški „Narodov“ dopisovalec ono izpraševanje imenuje, ki se je godilo v Kostanjeviški šoli 23. avgusta popoldne, tedaj že dva dni po tako imenovani šolski veselici, in sicer pričog. Severja (tukajšnjega krajnega šolskega nadzornika) in Gača (predsednika Kostanjevi-

škega krajnega šolskega sveta)? (Teh dveh gospodov, memo gredé opomnjeno, niso otroci menda še nikdar pri kakem šolskem podučevanju videli; lansko leto še celó pri šolski poskušnji ne.)

Neresnično je tudi, da bi se bil kaplan lažnjivo izgovarjal, da ga tisti dan doma ne bo, ker bil je v biri, in tedaj ob uri, ko se je šolska sv. maša služiti imela, že daleč od doma. Grda laž je, da bi bil kaplan po hišah tavaje starišem prepovedoval, otroke k sv. obhajilu spustiti. Neresnično je tudi, da bi bil kaplan velel svilnati trak iz bandera vzeti, ker to je storil cerkvenik, ki je, kakor po navadi, trak shranil pa brez kaplanove vednosti. Tudi ni res, da je trak le šolska mladina kupila, ker največi donesek je daroval kaplan.

Na „Narodovega“ dopisovalca vprašanje: zakaj vera peša itd.? vprašava: naj pové, kako so tisti, pri katerih vera vedno bolj peša?

V drugem dopisu iz Kostanjevice pravi „Slov. Narod“, da sva se zarad prvega njegovega dopisa hotela znositi nad tukajšnjim učiteljem. Od kod pa „Narodov“ dopisnik to ve, kako je prišel do tacega sklepanja? Mar tu tudi velja pripovedka o Ibikovih žrjavih, kaj? In kako, da vi, ki pravite, da ste tudi prvi dopis sami pisali, niste pri drugem kaplanovega imena nič več pravilno pisati znali. Se ve da, to se vam je ravno primerilo, kaj ne, no? Ker pa k sklepu pravite, da kaplan tu napravljaja le nemire, zahtevava, da za to obrekovanje navedete djanske dokaze (facta). Naštejte nerodnosti, drzovite napade tudi poštenih ljudi, ali celó pretepe, ki so se godili že v našem mesticu, celó v cerkvi; povejte pa udeležence po priimku, da svet od vas samih potrjeno najde nesramno in predrzno obnašanje nekaterih vaših privržencev. Zarad tacih zlobnosti in očitnega pohujšanja sva se pismeno pritožila podpisana duhovna še lansko leto c. k. kantonskemu glavarstvu v Krškem. Ne mislite pa, da sva v ti pritožbi po vaši navadi le zgolj laži nakupičila. Oj ne, navedla sva resnične dogodbe in kolikor mogoče tudi osebe imenovala, pa tudi priče, ki so to ali uno slišale ali vidile. Kaj se je z najino pritožbo zgodilo, ne znava, al to veva, da predrznost nekaterih vašincev je čedalje večja, skoro da nestrpljiva. Toraj, gospodine dopisnik, le iz za gore z imenom oseb, ki so to ali uno nerodnost učinile, da tako pravična reč toliko poprej do zmage dospe.

Kar se konečno tiče „Narodove“ psovke o nesreči, ki se je zgodila 7. avgusta pri Kostanjeviškem mostu, ko je 23 konj z gospodarjem utonilo, je resnica to, da ne enega solda ni vzel kaplan, ki je pokopaval, od družine ranjcega; župnik pa bi bil rad zvoniti dal, ali do zadnjega dne se ni nikdo pri njem zarad tega oglasil.

Janez Lesjak, župnik. Fr. Kepec, kaplan.

Kostanjevica na Dolenskem. — 19. dne t. m. se je odprla nova brzojavna (telegrafna) postaja pri nas.

Iz Ljubljanske okolice 17. okt. — Ne morem si kaj, da ne bi bralcem „Novic“ ne naznanil čudnih prikazen, ki so se na volišči v Ljubljani godile včeraj. Prva prikazen je bila ta, da pri vstopu v dolge ulice zagledamo na voglu špitalske cerkve nabit velik list s krvavo-rdečim papirjem in napisom: „Ne volite grofov“, Peter Kozler je naš poslanec! In ko pridemo do hiše kantonskega glavarstva, vidimo tudi to prikazen na vsaki strani vrat. Poleg vrat pa je stal dr. Zarnik z veliko svojo štulo intakega strahovitega obraza, kakor je bil nekda na gostilnici „pri bidelmonu“ namalan divji mož, samo da takega kola ni imel, sicer bi se ga bili bali, da ne bi vsacega pobil, ki voli grofa. Imel je pa še kake tri mešetarje, ki so v zadojem trenutku z Kozlerjem begali volilce. Več nas volilcev je taka jeza zgrabila, da smo začeli s temi nepoklicanimi zapeljivci kar očitno

in na glas se kregati, dr. Zarniku pa smo kar v obraz rekli, naj odlazi in naj tukaj ne dela zmešnjave, kjer nima pravice biti. Rad bi nam bil tudi tukaj zmedel našo volitev z lažnjivo šrifto, da so Ribenčanji za Kozlerja. Mi nimamo nič zoper g. Kozlerja, če ravno od njega družega nič ne vemo, kakor to, da dober ol kuha, ki ga pa kmetje moramo tako drago plačevati kakor gospôda; od grofa Barbota pa smo brali, da je tudi na Dunaji v državnem zboru zmiraj zvesto z našim dr. Tomanom in njegovimi tovariši hodil in da so ga zmirom v deželni zbor volili kmetje, katerim marsiktero dobroto skaže. Tudi so nam ga naši stari prijatelji nasvetovali in mi imamo do naših pošteni vodjev vse zaupanje, ne pa do mladih, če prav s sivimi bradami in dolzimi jezici, ki družega ne znajo kot naše ljubljence in pa duhovne pred svetom črniti in obrekovati. In izid volitve je kazal, kako sramotno je sleparstvo konec vzelo tukaj pri nas, v Litiji in Ribnici. Naj se drugi vsedajo lažnjivim prerokom na limanice, Gorenjci se vam ne vsedejo, ne!

Iz Ljubljane. — Iz Kranjskega pride najimennitnejši poslanec v državni zbor, katerega se vlada s centralistično stranko najbolj boji; nobena druga dežela se ne more ponašati s poslancem, ki se meriti more s Hohenwartom. Zato je pa tudi le en glas pri vseh mislečih rodoljubih: „da le Hohenwarta imamo“, in slava! je donela dr. Poklukarju, ki je v iskrenem svojem domoljubju se vmaknil Hohenwartu, in slava! se je ponavljala vrlim Gorenjcem, ki so na 3 bojiščih kot en mož stali za Hohenwarta, daje dobil ogromno večino 200 glasov, s kakoršno se nikdo drug na Kranjskem ponašati ne more. Da pa gori nismo trdili preveč, ko smo rekli, da nikogar se vlada s centralistično stranko tako ne boji v državni zbor kakor grofa Hohenwarta, priča nam 388. list ministerske „N. fr. Presse“, kjer pod nadpisom „die Wahl des Grafen Hohenwart“ (volitev grofa Hohenwarta) beremo 3 strani dolgi vvodni članek, ki se s tem začne, da pravi, „da nobena volitev ni toliko pozornost na-se obrnila, kakor Hohenwartova.“ „Mi sicer — piše med drugim — se nismo prav nič vstrašili, da je voljen mož, ki je hotel Avstrijo na kosce (atome) razdrobiti, kajti tak mož nam ni nič več nevaren dandanes, ko ne najde več takih deželnih zborov, katerim bi mogel „fundamentartikelne“ predlagati“ itd. itd. In tako vedno ponavlja, da se ne boji Hohenwarta, pa vendar v vsaki vrsti kaže, kako strahansko se ga boji! Da bi se ga ne bali, z dvema vrstama bi ga bila „Pr.“ odpravila kakor Razlaga, Dežmana in druge. In celó naše „Narodovce“ je zdaj sram, da so mu nasprotovali, rekši, „da — lejte no! — oni nimajo nič zoper njega“, ko jim je tudi „Glas“ golo resnico v obraz povedal tako-le: „Eklatanten dokaz nezrele, trmaste v sebičnost zatelebane politike „Mladih“ je to, da so kandidaturi Hohenwartovi, ki vso ustavoverno Cislajtanijo že sama na sebi sè strahom napolnuje, nasproti postavili kandidaturo moža, ki še njihove stranke ni, moža brez programa, moža, čegar razmere do ustavovercev — da ne rečemo drugače — še do dna pojasnjene niso. Hohenwartu nasproti — Razlaga! To je grenka ironija. In to samo zato, ker Hohenwarta Bleiweis kandiduje, zametujejo ga naši „mladi“, ki bi imel biti vogelni kamen v tistem poslepju, katero hočemo federalci zidati! Oh, da bi se to njihovo nepolitiško ravnanje ne maščevalo nad njimi! Ako modrega klika, kakor je bil te dni v „Politiki“ in „Obzoru“ čitati, ne poslušajo, potem si moramo misliti, da „quos Deus vult perdere, dementat“ (kogar hoče Bog pogubiti, oslepi ga).“

— „Da le Hohenwarta imamo“, kličemo tudi

mi radostni, dostavlja še iskreno željo, da zmagajo še ostali naši kandidatje, posebno pa naš dr. Costa!

— In v Ljubljani je Vošnjakovski „centralni odbor“ zopet dr. Razlaga za kandidata stavil, ki si ga je mladoslovenska klika Notranjska že izbrala za svojega poslanca. In dr. Razlag je prevzel tudi to kandidaturo; nabit več dni po vseh voglih, je očitno pritrdil tej komediji. Včeraj še le se je neki vendar odpovedal kandidaturi, kakor tudi dr. Bučar v Novem mestu še le zadnje dni.

— (Iz seje deželnega odbora 17. okt.) Na podlagi dotičnih postav se je sklenilo na dotično vprašanje nekemu županstvu odgovoriti, da imajo najdene (nezakonskim otrokom) domovinske in ubožne liste, poselske in delavske bukvice, ženitovanjske oglasnice itd. dajati le tiste občine, kjer so matere najdencev ob času poroda domovinsko pravico uživale, ker le tam imajo tudi najdeni domovno pravico, to se pa more zvedeti iz zapisnikov deželnih najdenišnic v Ljubljani in v Trstu, na katere se je zaradi te poizvedbe treba obrniti. — Na vlogo nekaterih Postojnčanov in nekaterih sosednih oseb za vpeljavo nemškega učnega jezika v 4razredni ljudski šoli v Postojni se je sklenilo, c. k. deželnemu šolskemu svetu odgovoriti, naj ostane v Postojnski ljudski šoli slovenski učni jezik, nemški jezik pa se podučuje kot obligaten predmet. — Prošnja županstva v Dvoru pri Žužemberku za podporo za zidanje šole se je izročila deželnemu šolskemu svetu v obravnavo. — Na dopis deželne vlade, da sklep zadnjega deželnega zbora zaradi pobiranja priklade od zapuščin za normalni šolski zaklad ni zadobil cesarjevega potrjenja, se je sklenilo, obrniti se na deželno vlado, naj naznani vzroke, iz katerih od deželnega zbora odobreni načrt omenjene postave ni zadobil najvišega potrjenja, da se na korist deželnemu zakladu more predrugačiti oni načrt. — Imenitno zbirko rastlin (herbarij) v Idriji umrlega zdravnika in botanikarja Dolinarja je deželni odbor odločil za deželni muzej. — Za dodelanje ceste iz Kočevja v Črnomelj do vasi Bistrice se je zagotovilo 2000 gold. podpore iz deželnega zaklada.

— (Deželna komisija za povzdigo konjereje na Kranjskem) je v poslednji svoji seji sklenila, c. k. ministerstvo kmetijstva prositi, naj dovoli, da se v Cerknici naredi štacijon za žebčarijo z dvema žebcema, vrh tega pa naj se še 3 žebci dadó v deželo, ki naj se razvrstijo na take štacijone, kjer je očitno, da je premalo žebcev. — Ker je ministerstvo kmetijstva deželni komisiji poslalo toliko denarne podpore, da more 2 težka žebca Pincgavskega plemena kupiti, si bode ona prizadjala, ta dva žebca v naši deželi kupiti in ju potem zanesljivim gospodarjem za pleme v njihovi okolici prepustiti; ako ju pa ne dobí domá, morala bode lepi denar iz dežele nesti.

— (Ponarejevalci bankovcev. — Konec.) Anton Rus, čegar žena je v dveh dneh zaporedoma po Polšniški fari v hribih izdala za kozličce itd. in zmenjala 13 ponarejenih bankovcev po 10 gold., tudi taji, rekoč, da on ni vedel za bankovce, katere je žena izdala. Njegova žena ne more tajiti, da je desetake res izdala, izmislila si je pa jako romantično povest, kako si je pridobila onih 13 desetakov. — Lorenc Zupančič je bil nekak posredovalec; on je izročil Rusovi ženi onih 13 desetakov, katere mu je Veber po noči na okno prinesel; on je edini med zatoženci, ki ne tají. — Mica Juvan je bila zasačena v Ljubljani, ko je skušala izdati tretji ponarejeni desetak — dva je bila že izdala. Tudi ona si je izmislila bolj romantično kakor verjetno povest, kako je prišla do desetakov, ki so se pri njej dobili; ne sramuje se pa naravnost povedati, da jih je

dobila za honorar „ponočne ljubezni“; to je trdila tudi Rusova žena, pa je pozneje preklicala. Voditelj obravnave je bil dež. sodnije svetovalec g. Romé, kateri se je vidno trudil „slovenski“ govoriti. Zanimiva pa je bila govorica gosp. svetovalca Perko-ta, kateremu je „kranjska špraha“ v srce priraščena, in v čegar slovnici se pogosto nahaja: „urtelj je stekel“, „fovž denar“, „naprej vzet“, (vernommen), „gor držal“ (hat sich aufgehalten), „cruk dal“, „naprej leži“ itd. Državnega pravdnika namestoval je gosp. Hočevnar, kot zagovorniki sedeli so za mizo gospodje Brolih, dr. Rudolf, dr. Ahačič in Rudež. — Zaslišano je bilo mnogo prič in obravnava trajala celó je do sobote. Državni tožnik je ostal slednjič pri svoji zatožbi ter nasvetoval za Veberja kot načelnika te družbe težko ječo za vse žive dni, za Zupančiča 12, za Rusa, Rusovo in Juvanovo pa po 10 let enake ječe. — Med zagovorniki se je edini Brolih vrlo potezal za svojo varovanko Mico Juvanovo, drugi so zagovarjali „ex offo“, posebno dr. Ahačič, kateri se je jezil, da je pri tej obravnavi „zgubil“ cele 4 dneve. Grajati bi pa tudi še bilo, da gospoda Rudež in Brolih, dasiravno nju zagovarjenja ne umeta ne besedice nemškega, sta govorila nemški, kar je zapeljalo potem tudi državnega pravdnika gosp. Hočevnarja, da jima je slednjič nemški odgovoril. Dr. Rudolfova slovenščina (?) pa je res klasična; ta gospod bi moral slovensko slovnico spisati; gotovo bi bila bolj zanimiva, kakor je bil njegov zagovor tehten. — V soboto popoldne se je obtožencem naznanila rzsodba ali bil jim je „urtelj naprej bran“, kakor pravi g. Perko. Obsojeni so bili: Veber na 15 let, Zupančič, Rus in njegova žena na 10 let in Mica Juvanova na 1 leto težke ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni. Juvanova je bila kriva spoznana le hudodelstva goljufije, in zoper to se je pritožila zaradi prevelike kazni, kar so tudi vsi drugi obtoženci storili. — Po tej rzsodbi zgubi 15 majhnih otrok svoje reditelje. Kaj bo z nedolžno deco? Kako žalostno je to! Da bi vendar naše ljudstvo spoznalo, kako nevarno je tako početje!

— (Četrta slovenska predstava) v gledališči bo v nedeljo 26. oktobra. Predstavljal se bode prvič nova igra v 5 dejanjih „Star korporal“, znana dobra igra posneta iz življenja.

— (Pobirki iz časnikov.) „Laib. Schulztg.“ je unidan Šent-Jakobski ljudski šoli očitala, (in vladna „Laibacherica“, je ta žolčasti spisec kar brž ponatisnila!) da se v njej nalašč zanemarja nemščina, da ravnatelj hoče s tem prisiliti slovenske paralelne razrede v srednjih šolah ter jo ljubljanskemu „gemeinderatu“ zatožuje, rekoč, naj to reč kar hitro preuredi („die Sache muss jedenfalls gründlich geändert werden“); to se pravi z drugimi besedami: „odstavite ravnatelja, potem je vse storjeno!“ Povod temu grdemu obrekovanju izvila je pa prekanjena „Schulzeitg.“ s tega, da je nekaj dečkov iz Šent-Jakobske šole (kakor se to pripeti enkrat več enkrat manj vsem drugim šolam v mestu in po deželi)

letos padlo pri sprejemni skušnji za srednje šole. — Kdor pozna navadno mestno mladino (večidel prav ubogih starišev Št. Jakobske šole), temu se morajo mestni učitelji res smiliti, ker pri njih, če kje drugod spolnuje se latinska prislovica: „Kogar so bogovi črtili, so ga učitelja naredili“. Gosp. Praprotnik, kateremu ni še le treba, da bi od vredništva „Schulzeitunge“ se učil pedagogike, se že celih 15 let z ne malimi žrtvami trudi s to ubogo mladino, ki niti bukev niti družih pripomočkov nima; med tem pa, ko njegovi tovariši dobivajo boljše službe, se njemu pri tem pretežavnem poslu na vse strani nasprotuje in šola njegova ob toliko potrebno veljavo pripravlja. Mi nočemo zmožnosti učiteljske Praprotnikove očitno primerjati z zmožnostjo družih učiteljev mestne in cesarske ljudske šole, ker bi za marsikterega gospoda sramotna paralela na dan prišla, zato le to rečemo: ko bi bil gosp. Praprotnik ud Kranjskega „Lehrervereina“, bil bi potem ves korekten mož; ker pa — gotovo brez vse prenapetnosti — pošteno svojo pravo pot hodi in iz Pavla ni postal Savel, ga katerija „Schulzeitung-e“ živega videti ne more. Če — kar pa je hudobna laž — se v Št. Jakobski šoli nemščina na prid slovenščini zanemarja, no, čemu so pa okrajni inšpektorji, ki nadzorujejo učiteljstvo? Če je že kterikrat vodja Št. Jakobske šole od njih svarjen bil, da slovenščino prenapenja, gotovo ni zanemiril opomina; če pa to ni bilo, potem so taki spiski v „Schulzeitung-i“ pač le preočitni dokazi strastne hudobije, kateri ni za korist šolski mar, ampak le za propagando nemčursko. — „Narod“, kedar ne more ovreči resnic, ki se mu povedó, kakor je to dr. Costa v zadnjih „Novicah“ temeljito storil s svojim „Poslanim“, prinese novih psovk in misli ž njimi opravičiti svoje laži! Dr. Zarnik pa, ker ni mogel tajiti, da je Razlagovo imenovanje za deželnega glavarja očitno vsacemu, kdor ga je hotel na vrtu čitalniškem poslušati, „narodni škandal“ imenoval, presukuje zdaj to resnico v golo burko, s katero se je hotel norčevati s možem, ki je v gostilnici bil „dobre volje“! Dr. Zarnik pa je prezrl, da ni bilo vse pijano, kar je slišalo ono njegovo lepo besedo tudi še pozneje, in da po takem zdaj še le nastane vprašanje: ali je bil on „dobre volje“ ali pa so bili to drugi?

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Nemški cesar in mogočni njegov Bismark nista menda prišla toliko razstave gledat kakor politiko delat za prihodnji čas, kajti Francozi dobijo kmalu spet svojega kralja v grofu Chambordu, in to bode celi Evropski politiki dalo drug obraz; kraljeva Francija ne bode podpornica brezverstvu in onemu laži-liberalizmu, ki zdaj svet slepi. To je danes najvažnejša novica, ki sega v razmere celega sveta, — nam Slovencem pa je še posebno važna ta, da Zagreb dobí vse učilišče z vsemi 4 fakulteti, kamor bode hodila slovenska mladina namesti v Gradec in na Dunaj.

Naši kandidatje za mesta in trge so:

Za Ljubljano in kupčijsko zbornico: gosp. **Ivan Vilhar**, posestnik v Ljubljani.

Za Gorenjska in Notranjska mesta in trge: gosp. **dr. Costa**, advokat in deželni poslanec.

Za Dolenjska mesta in trge: gosp. **Janez Horak**, hišni posestnik v Ljubljani.

Izvrševalni volilni odbor za Kranjsko.